

PELLERVON PIKKUKIRJASIA N:o 15

*

ONNI KARHUNEN

MITEN OSUUSMEIJERIÄ
PERUSTETTAESSA JA
UUSITTAESSA ON
MENETELTÄVÄ

PELLERVO-SEURA

Kirjoja osuusmeijerien käsikirjastoihin.

Säntti, Osuusmeijerin perustaminen ja taloudenhoito. Käsikirja I. 4:s painos. Hinta sid. 50:—.

Pehkonen, Osuusmeijerin kirjanpito. Käsikirja II. 3:s painos. Hinta 7:50.

Säntti, Osuusmeijerin tilintarkastus. Ohjeita tarkastajille. Hinta 1:—.

Maidonmyyntiosuuskunta. Sen tehtävät ja suunnittelu. Hinta 1:—.

Raussi, Maidonhinnoittelutaulukko. Hinta sid. 17:50.

Rahola, Maaseudun Pellervo-yhdistykset. Hinta 10:—.

Osuustoiminta- y. m. lakeja koskevaa.

Osuustoimintalaki. Ohjeita sen käyttämiseen. 10:s painos. Hinta nid. 15:—, sid. 25:—.

Karhunen, Osuuskuntain suhde rekisteriviranomaisiin. Hinta nid. 6:50, sid. 12:50.

Suuronen, Osuuskuntain toimitsijain vastuunalaisuudesta. Hinta 1:—.

Hakkila, Osuuskuntain lakiasian opas. Hinta sid. 40:—.

Pellervo-Seuran toimisto.
Helsinki, Simonk. 6.

PELLERVON PIKKUKIRJASIA N:o 15

ONNI KARHUNEN

MITEN OSUUSMEIJERIA PERUS-
TETTAESSA JA UUSITTAESSA
ON MENETELTÄVÄ

HELSINGISSÄ 1930
PELLERVO-SEURA

HELSINKI 1930
YHTEISKIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ

Alkusanat.

Vaikka maamme osuusmeijeriliike on yleensä menestynyt hyvin ja ainakin toistaiseksi säästynyt tuhoisammilta vaurioilta ja sen ripeätä kehitystä ehkäiseviltä vastoinkäymisiltä, ei kuitenkaan voida kieltää, että osuusmeijerialalla on epäkohtiakin olemassa. Moni meijeri viettää vieläkin kituvaa elämää, ja onpa sellaisiakin osuusmeijereitä, joiden asemaa voidaan täydellä syyllä pitää enemmän tai vähemmän epävarmana. Tähän tosiasiaan on kiinnitettävä sitä enemmän huomiota, kun tuollaiset epäkohdat ovat vieneet muutamia osuusmeijereitä kumoon ja kun monista sekä suullisista että kirjallisista varoituksista huolimatta vielä aivan viime vuosiinkin on perustettu meijereitä, joilta puuttuvat tärkeimmätkin menestymisen edellytykset. Niinikään edelleenkin usein tehdään virheitä ryhdyttäessä osuusmeijerin rakennuksia ja koneistoja uudistamaan.

Seuraavassa esitetään tärkeimmät seikat, jotka on otettava huomioon, kun ryhdytään uutta osuusmeijeriä perustamaan tai jo toiminnassa olevaa meijeriä uudistamaan.

I. Osuusmeijerin perustaminen.

1. Valmistavat toimenpiteet.

Kun jollakin paikkakunnalla aiotaan ryhtyä osuusmeijerin perustamiseen, on parasta menetellä siten, että jotkut asiaaharrastavat henkilöt eri puolilta tulevaa meijeripiiriä rupeavat perustamispuuhaa ajamaan ja ensi töikseen itse perehtyvät asiaan. Sitä varten on heidän hankittava Pellervo-Seuran toimistosta osuusmeijerin perustamista ja taloudenhoitoa koskeva käsikirja »Osuusmeijerin perustaminen ja taloudenhoito» sekä lisäksi käsikirjat »Osuus-toimintalaki. Ohjeita sen käyttämiseen» ja »Osuuskuntain suhde rekisteriviranomaisiin».

Kun perustamispuuhan etunenässä olevat henkilöt näin ovat itse päässeet asioista riittävästi selville, on ruvettava asiaa paikkakunnalla laajemmalti tunnetuksi tekemään. Perustamiselle otollista mielialaa voidaan valmistella keskusteluilla, sanomalehtikirjoituksilla, jakamalla Pellervo-Seuran toimistosta saatavia lentolehtisiä (sellaisia ovat esim. »Mitä hyötyä on osuusmeijeristä?» ja »Miten osuusmeijeriä perustettaessa on meneteltävä») ja toimeenpanemalla kokouksia eri puolilla meijeripiiriä.

Niinikään on asialle eduksi koettaa saada johonkin maataloudellisen järjestön paikkakunnalla pitämään kokoukseen tai juhlaan esitelmä asiasta. Sitä pitämään voidaan pyytää asiaatunteva henkilö Pellervo-Seuralta, Voinvientiosuusliike Valiolta tai asianomaiselta meijeriliitolta.

Kun on käynyt selville, että osuusmeijerin perustamista kannattava mielipide karjanomistajien keskuudessa alkaa olla yleinen, on käytävä meijerin perustavaa kokousta varten tarpeellisiin toimenpiteisiin. Tärkeimpiä niistä on tulevan meijerin paikan suunnitteleminen, selvän ottaminen tulevan meijeripiirin lehmämäärästä ja ennen kaikkea siitä, paljonko lehmiä meijeriin liittyvillä karjanomistajilla on. Varmimman selon jälkimmäisestä asiasta saa koemarkinnän avulla. Kun meijerin tuleva lehmämäärä näin on osapuilleen tiedossa, on laadittava: 1) kannattavaisuuslaskelma meijeriä varten, 2) alustava rakennusten ja koneiston rakennussuunnitelma, 3) rahoitussuunnitelma ja 4) ehdotus osuusmeijerin säännöiksi.

Seuraavassa kosketellaan mainittuja valmistavia toimenpiteitä lähemmin.

2. Mitä seikkoja on otettava huomioon osuusmeijerin paikkaa määrittäessä.

Ensimmäisiä kysymyksiä, joka herää heti, kun meijerin perustamisesta aletaan keskustella, on kysymys

meijerin paikasta. Moni karjanomistaja asettaa jo jäseneksiliittymisensä ehdoksi, että meijeri on rakennettava hänen maalleen tai mahdollisimman liikelle hänen taloan. Juuri tästä syystä syntyykin paikkakysymyksestä tavallisesti kovia riitoja, jotka ovat tukahuttaneet monta hyvää aloitetta. Monestihan koko paikkakysymys näet muuttuu lopulta kunnia-kysymykseksi yksityisten, mahtavampien karjanomistajien kesken, eikä siinä kukaan anna perään. Riitojen ja erimielisyyksien sovittamiseksi on parasta kutsua asiasta neuvottelemaan puolueeton asiantuntija. Sellaista voi pyytää joko Voinvientiosuusliike Valiolta tai asianomaiselta meijeriliitolta. Karjanomistajien täytyy tässäkin asiassa tinkimättä pitää kiinni *yhteisedun periaatteesta*. Meijeri on rakennettava sellaiseen paikkaan, joka on mahdollisimman monessa suhteessa edullisin ja joka tarjoaa kaikkein parhaimmat hyvien tulojen saavuttamisen edellytykset.

Ensin on määrättävä seutu, johon meijeri on rakennettava. Tällaiseksi on etsittävä paikka, johon maito voidaan kuljettaa mahdollisimman huokeylla ja johon voidaan tuoda suurin mahdollinen määrä maitoa tuoreena.

Kun on saatu selville seutu, johon meijeri on

rakennettava, on valittava sopivin rakennuspaikka. Erityisesti rakennuspaikan valitsemisessa on aina ehdottomasti kysyttävä asiantuntijan neuvoa. Siinä on otettava huomioon seuraavat seikat.

Meijerin tonttimaaksi on varattava riittävän suuri maa-alue huomioonottaen, ettei meijeriä rakenneta aivan maantien viereen. Ks. tästä tarkemmin 10:ttä kohta.

Meijerin läheisyydessä ei saa olla sellaisia laitoksia, jotka haittaavat ensiluokkaisten tuotteiden valmistusta, sellaisia ovat esim. pahalta haisevat tehtaat, kuopat, joissa on seisovaa, haisevaa vettä y. m. s. Joen rannalle rakennettaessa ei rakennuspaikan yläpuolella saa olla vettä turmelevia laitoksia.

Edelleen on tarkastettava maaperän laatua. Perusta ei saa olla pehmeä eikä millään muotoa vetelä, ettei perustustyö tulisi kalliiksi. Se ei saa olla myöskään kalliota, sillä vesi- ja likajohtojen, kaivojen y. m. kaivaminen tulee silloin ylen kalliiksi. Sopivin maaperä on kova sora, huonompi on jo hiekka ja multa-pohja ja kova sävi. Huonointa on pehmeä, juokseva hiekka, kuohuva savi tai muu pehmeä maa.

Rakennuspaikan tulee olla sellainen, että siitä voidaan helposti johtaa pois meijeristä tuleva likavesi, niin ettei se mitenkään saa turmella puhtaan veden ottopaikkaa.

Kaikkein tärkein kysymys, johon ehdottomasti on kiinnitettävä tarkka huomio, on riittävä ve-

den saanti. Meijerillä täytyy olla hyvää vettä ja sitä pitää olla riittävästi. Tästä ei voida tinkiä vähääkään. Meijerissä käytettävän veden tulee olla kirkasta, hajutonta ja mautonta. Meijerissä käytettäväksi on lähde- ja kaivovesi parasta, kattilavedeksi on taas pehmeä joki- tai järvi-vesi sopivinta.

3. Osuusmeijerin kannattavaisuuslaskelma.

Osuusmeijeri on liikeyritys, jonka menestyminen ja kannattavaisuus lähinnä riippuu meijerin piiristä ja meijeriin tuotavasta raaka-ainemäärästä. Meijerin on vastaanottamastaan raaka-aineesta ja siitä valmistamallaan tuotteilla saatava niin suuret bruttotulot, että niistä voidaan, sittenkuin niistä on pidätetty riittävä määrä liikekustannuksiin ja samoin riittävä määrä meijerin vuotuisiin korjauksiin ja kunnossapitoon sekä omaisuuden arvosta vuosittain kulumisen vuoksi tehtäviin poistoihin, maksaa maidon- tai kermantuojuille raaka-aineesta kohtuullinen hinta. Osuusmeijeritilasto osoittaa, että meijerin rakennusten ja koneiston kunnossapitoon sekä uudistuksiin kuluu meillä 7—8 % meijerin alkuperäisestä hankinta-arvosta, riippuen siitä, onko meijeri rakennettu kivistä, tiilistä vai puusta, miten huolellisesti koneisto hoidetaan ja miten rasitettu se työkykyynsä nähden on. Toiselta puolen on pitkäaikainen kokemus osoittanut, että terveellä taloudellisella pohjalla toimi-

vassa meijerissä 7—15 %:n vuotuinen pidätys bruttotuloista riittää meijerin liikekustannuksiin ja 3—5 %:n pidätys meijeriomaisuuden arvosta vuosittain tehtäviin poistoihin ja kunnossapitokustannuksiin. Näemme siis, että terveellä taloudellisella pohjalla toimiva osuusmeijeri ei saa maksaa enempää kuin niin paljon, että meijeriomaisuuden hankinta-arvosta vuosittain tehtävään 7—8 %:n poistoon riittää 3—5 % meijerin vuotuisista bruttotuloista. Toisin sanoen meijeri ei saa tulla maksamaan enempää kuin noin 50—60 % meijerin arvioituista vuotuisista bruttotuloista.

Ottakaamme esimerkki. Jos otaksutaan, että meijeriin tulee vuosittain tuotavaksi 500 lehmän maito, että kunkin lehmän meijeriin tuotava maitomäärä on 1,500 kg vuodessa, että maidon menekki voikiloon on 24 kg ja että meijeri saa voilla 20 mk kilolta, tulevat meijerin vuotuiset bruttotulot olemaan

$$\frac{500 \cdot 1,500}{24} \cdot 20 = 625,000 \text{ markkaa.}$$

Meijeri ei siis saa tulla maksamaan enempää kuin noin 325,000—375,000 markkaa eli siis noin 650—750 markkaa kutakin meijeriin lypsävää lehmää kohden.

4. Meijerin rakennus- ja koneistosuunnitelma.

Kun edellä esitetyllä tavalla on arvioitu, paljonko meijeri enintään voi tulla maksamaan, on hankittava selvitys siitä, voiko arvioituilla kustannuksilla ra-

kentaa meijerin, joka lähivuosina riittää tyydyttämään paikkakunnan tarpeen ja jossa voidaan valmistaa ensiluokkaisia tuotteita. Sitä varten on hankittava alustava kustannusarvio meijeriä varten. Rakennus- ja koneistosuunnitelmia osuusmeijereille laatii sekä kustannusarvioita niitä varten tekevät Keskusosuusliike Hankkija ja Voinvientiosuusliike Valio. Suunnitelmia ja kustannusarvioita tilattaessa on ilmoitettava meijerin arvioitu vuotuinen maitomäärä ja valmistettavien tuotteiden laatu.

5. Osuusmeijerin rahoittamissuunnitelma.

Osuusmeijerin perustamista suunniteltaessa on alusta alkaen lähdettävä siitä, että meijerin jäsenet itse aikaa myöten rahoittavat yhteisen yrityksensä, s. o. että jäsenten osanottomaksuilla ja vararahastoon kerättävillä varoilla vähitellen voidaan suorittaa meijerin perustamiskustannukset. Mutta kun jäsenten osanottomaksuista suurin osa kerätään useampien vuosien kuluessa ja kun vararahastokin kasvaa vain vähitellen, on meijeriä rakennettaessa toistaiseksi turvauduttava suurimmalta osalta lainavaroihin. Sen vuoksi on jo meijerin perustamista valmisteltaessa laadittava suunnitelma siitä, miten meijerin rahoitus järjestetään. On hankittava selko siitä, voidaanko tarvittavat lainavarat saada ja millä ehdoilla.

Kaikkein edullisimmat ovat osuusmeijereille ne

lainat, joita Osuuskassojen Keskuslainarahasto-Osakeyhtiö valtiolta sitä varten saamistaan lainavaroista myöntää ajanmukaisille ja riittävän lujalle taloudelliselle pohjalle perustetuille osuusmeijereille. Näitä lainoja ei kuitenkaan yleensä myönnetä suurempaan määrään kuin 50—60 %:iin meijerin perustamiskustannusten määrästä. Ne annetaan 6 %:n korolla ja asianhaaran mukaan 5—12 vuodeksi. Kun lainansaantimahdollisuuksia Keskuslainarahastolta valmistavasti tiedustellaan, on samalla ilmoitettava meijeri-piiri ja sen lehmäluku, lehmien arvioitu vuotuinen keskilypsy sekä edelleen, kuinka suuri on se lehmämäärä, joka tulee olla osuuskuntaan merkitty, ennenkuin meijeri alkaa toimintansa, paljonko meijerin on laskettu tulevan kaikkiaan maksamaan, minkälaiset tulevat jäsenten osanottomaksut ja lisämaksuvelvollisuus sekä vararahaston korkein määrä olemaan sekä tulee meijeri rakennettavaksi omalle tontille. Niinikään on ilmoitettava, kuinka paljon meijerillä tulee olemaan omia varoja rakennuspuuhaan ryhdyttäessä ja mistä muut tarvittavat lainat saadaan.

Luonnollisesti ei Keskuslainarahasto, enempää kuin muukaan luotonantaja, voi asian vielä näin alkusteella ollessa antaa lopullista vastausta lainan myöntämisestä. Mutta valmistelevalle tiedustelu lainansaantimahdollisuuksista on siitä huolimatta erinomaista tärkeä, sillä silloin voi Keskuslainarahasto alusta alkaen seurata meijerin rakennus- ja rahoitus-

suunnitelmia ja tehdä huomautuksensa niistä seikoista, jotka ovat edellytyksenä lainan myöntämiselle, mutta joita meijerin perustajat eivät ehkä ole ottaneet varteen.

6. Osuusmeijerin säännöt.

Laadittaessa ehdotusta osuusmeijerin säännöiksi on pohjaksi otettava Pellervo-Seuran laatimat mallisäännöt. Niitä valmistettaessa on käytetty hyväksi kaikkea sitä asiantuntemusta, mitä tunnettujen meijerimiesten ja lakimiesten puolelta on ollut saatavissa, ja niihin on aina sitä mukaa kuin kokemusta on karttunut tehty tarpeellisiksi havaittuja parannuksia. Muutoksia mallisääntöihin tehtäessä on oltava hyvin varovaisia. Varsinkaan ei pidä osuusmaksua ja täytelainaa, lisämaksuvelvollisuuden määrää, vararahasuuruutta ja maitotileissä tehtäviä pidätyksiä määrätä pienemmiksi kuin mallisäännöissä on ehdotettu, koska muuten voidaan saattaa vaaranalaiseksi meijerin vakavaraisuus ja tehdä mahdottomaksi lainan saanti meijeriä varten.

Seuraavassa tehdään selkoa eräistä tärkeimmistä mallisääntöjen määräyksistä.

*a) Jäsenten osuuskunnalle suoritettavat maksut jaet-
takoon kahteen osaan: osuusmaksuun ja täytelainaan.
Osuusmaksu määrättäköön vähintään 200 ja täyte-
laina vähintään 300 markaksi lehmää kohden.*

Osuusmeijerin jäsenet nauttivat meijeristä hyötyä sen mukaan, miten paljon heillä on lehmiä. On siis luonnollista, että jäsenten osallisuus yhteiseen yritykseen lasketaan siten, että jokainen jäsen kutakin meijeriin ilmoitettua lehmäänsä kohden ottaa menoihin osaa yhtä suurella summalla.

Nämä varat kootaan vararahastoon kerättävillä varoilla ja jäsenten suoranaisilla maksuilla, joita jäsenet Pellervo-Seuran mallisääntöjen mukaan suorittavat kahdessa muodossa: osuusmaksuna ja täytelainana. Pääasiallisimpana syynä siihen, että jäsenten osuuskuntaan suoritettavat rahamäärät on täten jaettu kahteen osaan, on ensiksikin se, että täytelainat ovat tavallisia lainoja, joista osuuskunta määrätyn ajan kuluttua rupeaa maksamaan korkoa ja jotka osuuskunta, sitä mukaa kuin sille karttuu omia varoja, milloin hyvänsä voi suorittaa jäsenille takaisin. Toiseksi on täytelainalla osuusmaksuun verraten se etu, että sen takaisinsaantioikeutta voidaan säännöissä rajoittaa, jos jäsen eroaa osuuskunnasta ennen määrättyä aikaa. Tämän takia on jäsenen, joka muutoin jonkin oikun takia tahtoisu osuuskunnasta erota, pakko tarkemmin miettiä asiaa, ennenkuin hän panee aikomuksensa täytäntöön; ja jos hän kuitenkin eroaa, niin saa osuuskunta jotakin korvausta siitä vahingosta, jonka se tämän takia tulee kärsimään. Siten on täytelaina, samalla kun osuuskunta sen avulla saa tarpeeksi perustamis- ja liikepääomaa, vakuutena siitä, että

jäsenet todella täyttävät velvollisuutensa osuuskuntaa kohtaan.

Osuusmaksu ja täytelaina on määrättävä niin suuriksi, että osuuskunta voi vähitellen niiden avulla ja vararahastoon koottavilla varoilla maksaa muualta ottamansa lainat. Kun ajanmukainen meijeri meillä säännöllisissä oloissa tulee maksamaan 500—750 markkaa lehmää kohden, on kokemus osoittanut sopivaksi asettaa osuusmaksu 200 ja täytelaina 300 markaksi lehmää kohden. Kun nämä maksut mallisääntöjen mukaan kootaan vähitellen kuukausitileissä, eivät ne voi estää vähävaraistakaan karjanomistajaa meijeriin yhtymästä.

b) Lisämaksuvelvollisuutta ei pidä asettaa pienemmäksi kuin 600 markkaa lehmää kohden.

Kun osuusmaksu ja täytelaina kerätään vasta vähitellen vuosien kuluessa, on osuusmeijerin alussa turvauttava osuuskunnan ulkopuolelta hankittaviin lainoihin. Myöhemmilläkään asteilla ei osuuskunta voi tulla toimeen ilman luottoa. Että luoton saanti kävisi mahdolliseksi, tulee jäsenten sitoutua riittävän suureen lisämaksuvelvollisuuteen, joka on takuuna osuuskunnan sitoumuksista. Kun uudenlaisen osuusmeijerin voi arvioida tulevan maksamaan noin 500—750 markkaa lehmää kohden, ei lisämaksuvelvollisuutta tarvitse asettaa rajattomaksi, vaan voi 600 markan lisämaksuvelvollisuus lehmää kohden

hyvin riittää — jos nimittäin osuusmaksu ja täytelaina ovat riittävän suuret ja meijeriin on merkitty riittävästi lehmiä.

Ilman lisämaksuvelvollisuutta ei osuusmeijeriä pidä missään tapauksessa perustaa. Elleivät karjanomistajat ymmärrä tai tahdo ymmärtää osuustoiminnan tärkeintä erikoistunnusmerkkiä ja ominaisuutta, yhteistä takuusitoumusta, vaan jättävät sen toteuttamatta, eivät he ole kypsyneet osuustoimintaan ja silloin on parasta lykätä osuusmeijerinkin perustaminen tuonnemmaksi.

c) Osuusmeijerin on koottava toimintansa turvaamiseksi riittävän suuri vararahasto.

Omien rahastojen kokoamiseen velvoittaa osuustoimintalaki. Sitä vaativat sekä oikeat taloudelliset että osuustoiminnalliset periaatteet. Lain mukaan on jokaisen osuuskunnan koottava toimintansa turvaamiseksi vararahasto, johon on siirrettävä vähintään kymmenesosa vuosiylijäämästä. Vararahastoilla on asianomaisille liikkeille, etenkin osuuskunnille, vähäväkisten yrityksille, erittäin tärkeä merkitys. Osuuskunnalla on menestymisen mahdollisuuksia ainoastaan silloin, kun sillä on riittävästi omia varoja ja kun se lisää niitä samassa suhteessa kuin liike kasvaa. Heikontamatta liikkeen vakavaraisuutta ja luotokkyisyyttä eivät osuuskunnat voi tätä taloudellista periaatetta vastaan rikkoa. Jos ne sen tekevät, jou-

tuvat ne heikolle pohjalle ja kukistuvat heti ensimmäisen taloudellisen vastoinikäymisen sattuessa.

Vararahastoon on osuusmeijereissä kuukausitileissä pidätettävä sääntöjen mukaan 1 % ja vuosilyijäämästä siirrettävä vähintään 1 %, kunnes se nousee puoleen meijerin arvosta uutena.

d) Kuukausitileissä on jäsenelle tulevasta maidon tai rasvan hinnasta vielä pidätettävä riittävä määrä, 5—18 %, liikekustannuksiin ja 3—5 % kunnossapito-, korjaus- ynnä uudistuskustannuksiin ja kuoletukseen. Tämä on säännöissä määrättävä.

Meijerin säännöllisiin menoihin, palkkoihin ja muihin suoranaisiin liikekustannuksiin on jokaisen jäsenen osuustoiminta-aatteen mukaisesti otettava osaa sen mukaan kuin hän meijeriä käyttää. Siksipä onkin mallisäännöissä määrätty, että mainittuihin kustannuksiin on kuukausitileissä jäsenelle tulevasta maidon tai rasvan hinnasta pidätettävä riittävä määrä. Usein määrätään tämä prosenttiluku säännöissä liian alhaiseksi, koska siten toivotaan päästävän vähemmillä liikekustannuksilla. Tällainen luulo on kuitenkin aivan väärä. Liikekustannusten suuruus ei näet riipu pidätysprosentista, vaan sen määräävät muut seikat. Kun kustannuksiin on aina pidätettävä se määrä, mikä niihin todella kuluu, ei ole viisasta pienentää mallisääntöjen pidätysprosenttia.

Liikekustannukset vaihtelevat hyvin suuresti eri

meijereissä. Niiden suuruuteen vaikuttavat sellaiset seikat kuin liikkeen suuruus, meijeripiirin laajuus ja maidonkuljetusmatkojen pituus, matka lähimmälle rautatieasemalle tai laivalaiturille, palkkojen suuruus j. n. e. Pidätysprosenttia määrättäessä tulee sen vuoksi olla verraten laaja liikkumisala. Mallisäännöissä se on määrätty 5—18 %:ksi. Tällöin on edellytetty, että käytännössä pidätetään aina niin paljon, että kaikki liikekustannukset näillä pidätyksillä varmasti tulevat peitetyiksi.

Varojen pidättäminen meijerin kunnossapitoa varten on taas tärkeä meijerin pysyväsyyden varmentamiseksi. On näet muistettava, että meijeriä perustettaessa laitettut rakennukset ja hankittu kalusto eivät kestä iankaikkisesti, vaan ne kuluvat vuosien kuluessa vähitellen ja käyvät mitättömiksi, ellei korjauksia ja uudistuksia tarpeen mukaan tehdä. Niitä varten on välttämätöntä kerätä erityistä kunnossapitorahastoa, jolla meijeri, sen jälkeen kuin rakennukset ja koneet ovat käyneet kelvottomiksi, uudistetaan. On näet huomattava, että osuusmaksuihin, täytelainoihin ja vararahastoon kerätyillä varoilla maksetaan perustamisesta johtunut muualta saatu velka. Tällaisen kunnossapitorahaston tarkoituksena on vapauttaa osuuskunta kaikiksi ajoiksi uudistuksessa tarvittavien varojen lainaamispakosta. Siihen kerääntyy aina, jos näin pidätetään, tarpeellinen määrä varoja, siksi kunnes uudistus taas tulee kysymykseen.

e) Säännöissä on määrättävä tilinpäätöstä tehtäessä poistettavaksi rakennuksien kirjaanpannusta arvosta 3—6 % sekä koneiden, kaluston ja muun irtaimiston arvosta 10—15 %.

Tilinpäätökseen on osuusmeijerin omaisuus merkittävä sen todellisen arvon mukaan. Sen säättää jo lakikin (osakeyhtiölain 37 §, jota on osuuskuntiinkin sovellettava). Kun meijerin rakennukset ja kalusto joka vuosi kuluvat ja siten vähitellen menettävät arvoaan, on niistä senvuoksi vuosittain tehtävä tarpeelliset poistot. Muuten tulisi meijeriomaisuus tilinpäätökseen otetuksi suuremman arvoisena kuin mitä se todellisuudessa on. Sitäpaitsi on riittävien poistojen tekeminen erinomaisen tärkeä siitäkin syystä, että osuusmeijeri voi siten vähitellen koota omia varoja ja vapautua veloistaan ulkoisille.

Mallisäännöissä on edellytetty, että meijerirakennusten arvosta poistetaan vuosittain 3—6 %, riippuen siitä, onko rakennusaineena käytetty kiveä, tiiliä, betonia vai puuta. Koneistosta tehtävä poistoprosentti on määrätty 10—15.

f) Osuusmeijeriin ei pidä ottaa maitoa tai kermaa muilta kuin osuuskunnan omilta jäseniltä.

Heti osuuskuntaa perustettaessa on, mikäli suinkin mahdollista, saatava kaikki karjanomistajat liittymään jäseniksi osuuskuntaan. Odottavalle kannalle jääviltä karjanomistajilta voidaan ottaa maitoa

tai kermaa jalostettavaksi ainoastaan silloin, kun se on sääntöjen mukaan luvallista ja jos osuuskunnan menestys alkuaikoina sitä vaatii. Jos sitä heiltä ilman muuta otetaan, pysyvät he luonnollisesti mieluiten ulkopuolella osuuskuntaa, kun heidän ei ulkoisina tarvitse vastata osuuskunnan sitoumuksista ja kun heidän ei sellaisina tarvitse alistua osuuskunnan sääntöjen rangaistusmääräyksiin, jotka velvoittavat kaikkia jäseniä.

g) Osuusmeijerin säännöissä on määrättävä, kuinka suuri meijeriin liittyneiden jäsenten lehmämäärän tulee olla, ennenkuin osuuskunnan toiminta saadaan aloittaa.

Kun osuusmeijeri on suuria perustamiskustannuksia vaativa yritys, on tärkeätä pitää huoli siitä, että osuuskunnan liikettä ei aloiteta eikä meijeriä ryhdytä rakentamaan, ennenkuin osuuskuntaan on merkitty niin suuri lehmämäärä, että meijerin liike jäsenten tuottaman maidon turvin käy kannattavaksi. Niinkuin edellä 3 kohdassa on esitetty, voidaan saadun kokemuksen mukaan katsoa meijerin toimivan terveellä taloudellisella pohjalla, jos meijerin vuotuinen maitomäärä on niin suuri, että sen turvin meijerin bruttotulot vuodessa nousevat osapuilleen kaksi kertaa suuremmiksi kuin mitä meijeri on tullut maksamaan. Näin ollen se vähin lehmämäärä, joka meijerin säännöissä on määrättävä meijerin toiminnan alkamisen ehdoksi, on lähinnä riippuva meijerin hinnasta, osuuskunnan jäsenten lehmien keskimää-

räisestä lypsymäärästä ja siitä, kuinka suuri osa tästä jäsenten lehmien tuottamasta maitomäärästä tuodaan meijeriin. Tämä kutakin lehmää kohden meijeriin tuleva maitomäärä on tietenkin erilainen eri oloissa. Paikkakunnalla, missä meijeriin liittyy etupäässä suurten karjain omistajia, ei lehmämäärän tarvitse olla niin suuri kuin seuduissa, missä suurin osa meijerin jäsenistä on pienikarjaisia. Sillä kun jäseneltä, jolla on vain yksi tai pari lehmää, kotitarpeelta verraten vähän liikenee maitoa meijeriin, seuraa siitä, että meijeriin, missä enemmistönä ovat pienten karjain omistajat, tulee lehmää kohden maitoa verrattomasti paljon vähemmän kuin meijeriin, minkä jäsenet ovat suurikarjaisia. Toinen seikka, joka erityisesti on otettava huomioon, on se, onko meijeri kaupungin tai muun liikekeskuksen läheisyydessä. Sillä kokemus on osoittanut, että tällaisessa seudussa meijerin jäsenillä on suuri kiusaus myydä maitotaloustuotteensa itse suoraan kuluttajille. Onpa moni meijeri tämän seikan vuoksi käynyt suorastaan kannattamattomaksi. Monet muutkin asianhaarat, kuten esim. karjatalouden kehityskanta, asutuksen tiheys, voivat myöskin meijerin kannattavaisuuteen nyt puheena olevassa suhteessa vaikuttaa.

Näiden ynnä muiden meijerin kannattavaisuuteen vaikuttavien seikkojen mukaan voidaan maamme paikkakunnat jakaa kahteen ryhmään: I. s e u t u i-

hin, joissa asutus on tiheä ja karjatalous kehittynyttä tai joissa on verraten paljon suurten karjain omistajia; ja II. seutuihin, jotka ovat harvaanasuttuja tai joiden väestö on suurimmaksi osaksi pienikarjaista tai joissa on edellytyksiä maitokaupan harjoittamiseen.

Arvosteltaessa kuinka suuri vaadittavan vähimmän lehmämäärän tulee olla kumpaankin ryhmään kuuluvien seutujen meijereissä voivat, ottaen huomioon edellä 3 kohdassa esitetyn ja asiasta viime aikoina saadut kokemukset, seuraavat luvut olla ohjeena:

Jos meijeri maksaa						I ryhmässä lehmä	II ryhmässä lehmä
250,000	mk,	tulee	siihen	olla	merkitty	400	550
350,000	»	»	»	»	»	500	800
450,000	»	»	»	»	»	700	1,000
600,000	»	»	»	»	»	900	1,400
800,000	»	»	»	»	»	1,400	2,000
1,000,000	»	»	»	»	»	1,800	2,200

h) Osuusmeijerin yhteyteen ei yleensä pidä suunnitella suurempia kustannuksia vaativia sivuliikkeitä.

Osuusmeijerin tähänastisten mallisääntöjen mukaan on osuuskunnan kokouksella ollut valta päät-

tää meijerin yhteyteen rakennettavaksi saha tai mylly tai muu sellainen sivuliike. Kun kokemus on osoittanut, että monet osuusmeijerit ovat meijerin yhteyteen perustaneet kalliita ja epäterveesti suunniteltuja sivulaitoksia, jopa suuria sahojakin kauppasahausta varten, jotka ovat horjuttaneet osuuskunnan taloudellista vakavaraisuutta ja eräissä tapauksissa saattaneet osuuskunnan suorastaan vararikkoon, on uusimmista osuusmeijerin mallisäännöistä sanottu määräys poistettu. Mikäli sivuliikkeitä, esim. mylly- ja sahalaitoksia, halutaan rakentaa, on ne yleensä, sikalaa lukuunottamatta, perustettava eri osuuskunniksi, jolloin niiden rahoituskin tulee järjestettäväksi erikseen ja niitä varten kerättäväksi uutta pääomaa sekä jäsenten vastuuta lisättäväksi. Milloin meijerillä on käyttövoimaa yli oman tarpeen ja muut seikat tekevät sellaisen yhteistoiminnan mahdolliseksi, voi se erikseen perustettavien osuuskuntien kanssa tehdä sopimuksia käyttövoiman myymisestä niille.

7. Osuusmeijerin perustava kokous.

Kun osuusmeijerin perustamista koskeva kysymys edellä esitettyyn tapaan on huolellisesti valmistettu ja maaperä meijerin perustamista varten muokattu, on aika pitää meijerin perustava kokous. Siihen on useimmissa tapauksissa tarpeellista pyytää asiantun-

tijaa joko meijeriliitolta tai Valiolta. Tämä asiantuntija on pyydettyvä saapumaan paikalle niin hyvissä ajoin, että hän ennen kokousta ennättää perusteellisesti meijerin puuhaajain kanssa käydä läpi kaikki valmistelevat suunnitelmat, ehdotukset ja laskelmat, mikäli tällaista yhteistä neuvottelua ei aikaisemmin ole pidetty. Samaten on hänen asianaan itse kokouksessa antaa käytännölliseen kokemukseen perustuvia ohjeita, jotta alkavalle osuuskunnalle ei sattuisi kompastuksia jo alkutoimituksissa, kuten usein valitettavasti on tapahtunut.

8. Osuuskunta ei saa missään tapauksessa aloittaa toimintaansa, ennenkuin sen säännöt ovat saaneet asianomaisen vahvistuksen ja osuuskunta on merkitty kaupparekisteriin.

Osuuskunnan hallituksen on ensi töikseen haettava sen säännöille vahvistus läänin maaherralta. Kun tämä on saatu, on osuuskunta heti ilmoitettava kaupparekisteriin merkittäväksi. Vasta tämän jälkeen voidaan osuuskunnan toiminta alkaa, tehdä sopimuksia rakennusten ja koneiston hankinnasta, lainoja sen nimeen ottaa y. m. Aikaisemmin tehdyistä

sitoumuksista ei joudu vastuunalaiseksi osuuskunta kokonaisuudessaan, vaan ne yksityiset jäsenet, jotka ovat allekirjoittaneet sopimukset.

9. Ensimmäinen osuuskunnan kokous.

Kun on saatu tieto, että osuuskunta on merkitty kaupparekisteriin ja kun osuuskuntaan on merkitty sen toiminnan alkamisen ehdoksi säännöissä määrätty vähin lehmämäärä, pidetään ensimmäinen osuuskunnan kokous. Se on kutsuttava koolle sääntöjen määräämässä järjestyksessä ja kutsussa mainittava kokouksessa esille tulevat asiat. Tässä kokouksessa m. m. päätetään meijerin paikasta, valtuutetaan hallitus tekemään rakennustontin kauppa- tai vuokrasopimus, hyväksytään meijerin rakennus- ja rahoitussuunnitelmat, valtuutetaan hallitus tekemään rakennusten ja koneiston hankkimista varten tarpeellisia kauppasitoumuksia ja ottamaan sitä varten tarpeellisia lainoja (lainojen korkein määrä on päätettävä) sekä antamaan lainojen vakuudeksi kiinnityksen osuuskunnan kiinteään omaisuuteen, vahvistetaan hallituksen ohjesääntö, valitaan tilintarkastajat ja heidän varamiehensä sekä päätetään jäseneksi liittyminen Voinvientiosuusliike Valioor, Keskusosuusliike Hankkijaan, Pellervo-Seuraan ja asianomaiseen meijeriliittoon sekä paikkakunnan osuuskassaan, jos sen välityksellä aiotaan hakea lainaa.

10. Meijerin rakentaminen ja lainojen ottaminen sitä varten.

a) Osuusmeijeri on, missä se vain on mahdollista, rakennettava omalle maapalstalle.

Osuusmeijeri on kallis laitos, jota, sitten kun se kerran on rakennettu, on vaikea siirtää toiseen paikkaan. Senvuoksi onkin välttämätöntä, että meijeriosuuskunta jo alusta alkaen hankkii mahdollisimman pitkäksi ajaksi turvatun hallintaoikeuden siihen maahan, jolle meijeri rakennetaan. On välttämätöntä, varsinkin jos kysymyksessä on kivistä rakennettava meijeri, lunastaa sitä varten erityinen maapalsta. Tämä on tärkeätä siitakin syystä, että silloin voidaan meijerirakennukset ja maapalsta kiinnittää velan vakuudeksi, joten lainan saanti käy helpommaksi.

Rakennuspaikaksi on meijerille aina hankittava riittävän suuri maa-alue, jottei tilanahtaus myöhemmin tulisi tekemään haittaa, vaikka meijerilaitoksia olisi laajennettavakin. Myöhemmin on meijerin ympäristöstä tavallisesti hyvin vaikeata saada lisämaata ainakaan siedettävällä hinnalla. Parasta olisi varata pienempiä mejereitä varten $\frac{1}{2}$ hehtaaria sekä keskikokoisia ja suurempia mejereitä varten $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ hehtaaria maata.

Kun meijerille ostetaan oma tonttipalsta, on ehdottomasti pidettävä huoli siitä, että tonttialueen erottamisoikeuden vakuudeksi heti kaupan tultua pääte-tyksi hankitaan kiinnitys ja että erottamista sitten

mahdollisuuden mukaan kiirehditään sekä että, sitten kun erottaminen on tapahtunut ja uusi tila merkitty maarekisteriin, kaupalle heti kohta haetaan lainhuudatus. Tärkeätä on myös pitää huoli siitä, että jos päätilaa on rasittamassa huomattavampia kiinnityksiä, meijerin palsta vapautetaan näistä kiinnityksistä vastaamasta. Siihen luonnollisesti vaaditaan kiinnityksenhaltijain kirjallinen suostumus ja tätä vapauttamista on haettava asianomaiselta kihlakunnan oikeudelta.

Kiinteistöistä, joiden omistusoikeussuhteet ovat epäselvät, ei tonttialuetta pidä hankkia, koska sellaisissa tapauksissa ostetun alueen erottaminen tuottaa viivytyksiä ja monenlaisia hankaluuksia.

b) Meijerirakennusten ja -koneiston hankkiminen.

Meijerikoneiden hankinnassa on oltava sangen varovainen. Missään tapauksessa ei ilman muuta saa uskoa konekauppiaitten asiamiesten kehuskeluja eikä vakuutuksia, vaikka ne näyttäisivät kuinkakin uskottavilta. Tässä suhteessa on moni meijeri pahasti pettynyt ja saanut jäljestäpäin herkkäuskoisuuttaan katkerasti katua. Milloin on ostettu liian suuri ja kallis koneisto, jonka hoito on korottanut tarpeettomasti liikekustannuksia, milloin taas on eksytty päinvastaiseen umpikujaan ja ostettu liian pieni koneisto, jota on heti täytynyt ruveta korjaamaan ja uusimaan. Tällaisten mahdollisten vahinkojen välttämiseksi on

käännyttävä sen liikkeen puoleen, jonka tarkoitus ei ole rikastuttaa yksityisiä karjanomistajien kustannuksella, vaan joka on perustettu valvomaan maamiesten omaa etua ja jonka hallinnosta, hoidosta ja voitosta maamiehet itse valitsemiensa henkilöiden kautta päättävät ja määräävät. Senvuoksi on edellä 4 kohdassa kehoitettu osuusmeijerin puuhaajia jo asian valmisteluasteella tilaamaan Keskusosuusliike Hankkijalta tai Voinvientiosuusliike Valiolta kustannusarvio meijeriä varten.

Nyt kun meijeri on perustettu ja ollaan valmiit rakennuspuuhiin ryhtymään, on Hankkijalta tai Valiolta pyydettävä lopullinen kustannusarvio, piirustukset ja tarjous meijerin rakentamisesta ja koneiston asettamisesta.

c) Rakennuslainat on hankittava ennenkuin rakentamiseen ryhdytään ja koneisto ostetaan.

Useimmat uudet osuusmeijerit hakevat rakennuslainaa Osuuskassojen Keskuslainarahastolta, joko suoraan tai paikkakunnan osuuskassan välityksellä. On suorastaan välttämätöntä, että tämä lainahakemus toimitetaan ja odotetaan sen ratkaisua, ennenkuin urakkasopimus meijerin rakentamisesta allekirjoitetaan ja koneiston ostamisesta lopullisesti päätetään. Laina-asiaa harkitessaan Keskuslainarahaston on tiedettävä meijerin perustamiskustannukset ja tunnettava rakennus- y. m. suunnitelmat sekä muodos-

tettava itselleen käsitys meijerin taloudellisesta kannattavuudesta. Jotta suunnitelmiin voitaisiin vielä tehdä ne muutokset, jotka lainanantaja mahdollisesti asettaa lainan myöntämisen ehdoksi, on meijerin rahoitus- y. m. suunnitelmat, osuuskunnan säännöt, kustannusarviot ynnä muut seikat, jotka on tarpeen tietää osuuskunnan vakavaraisuutta ja meijerin menestymismahdollisuuksia arvioitaessa, esitettävä Keskuslainarahastolle jo ennen meijerin rakentamiseen ryhtymistä. Senvuoksi ettei tähän asti ole aina näin menetelty, on moni osuusmeijeri jäänyt rakennuslainaa vaille tai on sen saaminen suuresti viivästynyt, koska Keskuslainarahaston lainansaannin ehdoksi asettamia vaatimuksia useinkin on vaikea perästäpäin täyttää.

Miten lainaa haettaessa on meneteltävä ja mitä asiakirjoja hakemukseen on liitettävä, siitä Keskuslainarahasto antaa pyydettäessä lähemmät ohjeet.

II. Miten meijerituotteiden myynti voidaan edullisimmin järjestää?

Osuusmeijerin tuotteet on luonnollisesti myytävä sinne, joko koti- tahi ulkomaahan, mistä saadaan parhaat hinnat, samalla kun ostaja tarjoo täyttä varmuutta ja rehellisyyttä. Hyvien hintojen saavuttamiseksi on taas välttämätöntä ei ainoastaan se, että tuotteet ovat laadultaan hyviä ja sovelletut mark-

kinain vaatimusten mukaan, vaan myöskin, että tunnetaan markkinapaikat ja järjestetään myynti sen mukaan. Tämän edun saavuttavat osuusmeijerimme epäilemättä parhaiten oman liikkeensä, *Vainvienti-osuusliike Valion*, kautta.

II. Osuusmeijerin uudistaminen.

Kun maamme osuusmeijeriliike on 30 vuotta vanha, on luonnollista, että vuosittain esiintyy joukko tapauksia, joissa osuusmeijeri täytyy joko osittain tai kokonaan uudistaa. Yhtä huolellisesti ja varovasti kuin uutta osuusmeijeriä perustettaessa on meneteltävä myös tällaisessa uudistamisessa, varsinkin milloin meijerin rakennukset on kokonaan uudelleen rakennettava tai uudet koneistot hankittava.

Tällöinkin on, ottaen pohjaksi meijerin vuotuisen maitomäärän ja vuotuiset bruttotulot sekä liike- y. m. vuotuiset kustannukset lähinnä edellisenä ja arvion mukaan seuraavina vuosina, asiantuntijain esim. asianomaisen meijeriliiton sihteerin kanssa neuvotellen arvioitava, kuinka suuriksi uudistuskustannukset korkeintaan saavat nousta, ettei meijerin taloudellinen kannattavuus joutuisi vaaranalaiseksi, sekä sen jälkeen joko Keskusosuusliike Hankijalta tai Voinvientiosuusliike Valiolta pyydyttävä arvio suunniteltujen uudistusten kustannuksista ja tarjous niiden toimeenpanosta. On katsottava tarkkaan, mitä osia vanhoista rakennuksista ja

koneista meijeriä uudistettaessa vielä voidaan käyttää, ja kaikki, mikä on käyttökelpoista, on käytettävä. Turhasta komeilun halusta ja mukavuussyistä ei pidä hyljätä entisiä käyttökelpoisia rakennuksia, kuten joskus on tapahtunut, vaan on uudistussuunnitelma laadittava niin, että vanhat käyttökelpoiset rakennukset tulevat käytetyiksi.

Uudistusten rahoittaminen on myös tarkoin suunniteltava. Osuusmeijerienhän olisi pitänyt aikaisemmin toimintansa aikana kerätä kunnossapito- y. m. rahastoihinsa niin paljon varoja, että niillä olisi voitu maksaa kaikki velat ja suorittaa kaikki tarvittavat uudistukset. Mutta viimeisen vuosikymmenen aikana on rahamme arvo siinä määrin alentunut ja senmukaisesti hankintakustannukset kohonneet niin paljon, että sitä ei ole voitu vanhempia meijereitä perustettaessa sekä jäsenten osanottomaksuja ja rahastoihin tehtäviä siirtoja määrättäessä ottaa huomioon. Kun lisäksi monia meijereitä perustettaessa on tehty suoranaisia virheitä niiden kannattavaisuuteen nähden ja toisaalta monia meijereitä huonosti hoidettu, ovat vain harvat vanhemmat osuusmeijerit siinä onnellisessa asemassa, että ne voivat toimittaa perinpohjaisemmat uudistukset omilla varoillaan. Useimpien on turvauduttava lainanottoon. Jos näin on asialaita ja varsinkin jos huomattavampien lainojen ottaminen tulee kysymykseen, on useimmiten välttämättömyys korottaa jäsenten osanottomaksuja ja ehkä

myöskin vastuuta osuuskunnan sitoumuksista. Tätä kysymystä harkittaessa on otettava huomioon samat seikat kuin määrättäessä osanottomaksuja uutta osuusmeijeriä perustettaessa. Kun osuuskunnan säännöt tämän vuoksi joutuvat muutettaviksi, on samalla parasta muuttaa säännöt kokonaisuudessaan osuusmeijerien uusimpien mallisääntöjen mukaisiksi. Mallisääntöjä sekä ohjeita sääntöjen muuttamista koskevissa asioissa saa pyydettyä Pellervo-Seuran toimistosta.

Samaten kuin uutta osuusmeijeriä perustettaessa, on myöskin meijeriä uudistettaessa, milloin lainan hakeminen Keskuslainarahastosta tulee kysymykseen, *lainahakemus tai lainatiedustelu tehtävä ennen kuin uudistusten toimeenpano aloitetaan.* Hakemukseen tai tiedusteluun on liitettävä uudistusta koskevat suunnitelmat ja kustannusarvio niitä varten sekä osuuskunnan säännöt, viimeinen vuosikertomus tai ainakin tilinpäätös ja tiedot meijerin vuotuisesta maitomäärästä. Kun lainatiedustelu näin tehdään etukäteen, voidaan suunnitelmia, jos lainanantaja katsoo sen välttämättömäksi lainansaannin ehdoksi, vielä helposti muuttaa.

Kirjoja osuusmeijerien käsikirjastoihin.

Gebhard, Suomen osuustoiminnan oppikirja. 4:s painos. Hinta sid. 18:—.

Yhteiseltä taipaleelta. Julkaistu Pellervo-Seuran ja Suomen osuustoimintaliikkeen 25-vuotisjuhlaan. Hinta nid. 15:—, sid. 25:—.

Yhteisvoimin. Juhlajulkaisu Hannes Gebhardin 60-vuotispäiväksi. Hinta nid. 20:—, sid. 30:—.

Osuustoimintaliikkeen merkkimiehiä. Hinta nid. 10:—, sid. 20:—.

Osuustoimintatauluja

Osuusmeijerit merkittyinä Suomen kartalle. Pellervon taulusarja n:o 3. Hinta 20:—.

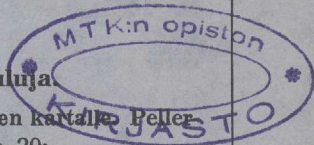
Osuusmeijerit vv. 1903—27. Niiden luku, jäsen- ja lehmämäärä sekä myynti. Pellervon taulusarja n:o 4. Hinta 20:—.

Osuusmeijerelhin tuotu maitomäärä lääneittäin. Pellervon taulusarja n:o 5. Hinta 20:—.

Osuusmeijereissä valmistettu voi- ja juustomäärä lääneittäin. Pellervon taulusarja n:o 6. Hinta 20:—.

Kun Suomen osuustoiminnan syntysanat lausuttiin. Taulujäljennös. Hinta kehystettynä 50:—.

Pellervo-Seuran toimisto.
Helsinki, Simonk. 6.

Pellervo

tarjoaa joka viikko maanviljelijöille ja karjanhoitajille heidän menestymiselleen välttämätöntä tietopuolista valistusta ja käytännössä koeteltuja neuvoja ja työtapoja.

Osuusmeijerien oma etu vaatii, että jokainen niiden jäsen saa kotiinsa Pellervon.

Nuorten Pellervo

on ainoa nuorisolle toimitettu maataloudellinen kuukauslehti. Se tahtoo suunnata lasten ja nuorisoon ajatukset heidän vastaiseen elämäntehtäväänsä.

Nuorten Pellervo on nousevalle maanviljelijäpolvelle välttämätön herättäjä ja opastaja.

Suomen Osuustoimintalehti

on yleinen osuustoiminnallinen kuukauslehti ja osuuskuntain johto- ja toimihenkilöiden ammattilehti. Se tarjoaa yleistä osuustoiminnallista ja taloudellista valistusta ja samalla käsittelee eri osuuskuntamuotojen hallintoon ja hoitoon kuuluvia käytännöllisiä kysymyksiä. Senvuoksi jokaisen osuusmeijerin on tilattava Suomen Osuustoimintalehti hallituksensa jäsenille ja toimihenkilöilleen.

Pellervo-Seuran toimisto.

Helsinki, Simonk. 6.